

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Patiëntenfederatie
T.a.v. de heer Schellekens
Orteliuslaan 871
3528 BE UTRECHT

**Directoraat Generaal
Curatieve Zorg**
Directie Curatieve Zorg
Team C

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
Bode, E.S. de (Sophie)
Beleidsmedewerker
M.es.d.bode@minvws.nl

Datum **23 APR. 2024**
Betreft Alle zorgverleners moeten een tolk in kunnen schakelen;
gezamenlijke reactie op Kamerbrieven Tolken
27/11/2023 en 21/12/2023

Kenmerk
3767491-1060797-CZ

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

Geachte heer Schellekens

Hartelijk dank voor het toesturen van uw brief met een reactie op de Kamerbrieven van 27 november 2023¹ en 21 december 2023². In uw brief schrijft u de verschillende stappen die gezet zijn te waarderen en geeft u aan wat er volgens u nog meer nodig is.

In uw brief stelt u vier vragen, die ik hieronder zal beantwoorden.

1. *Wilt u het advies van de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) inzake de verschillende bekostigings- en financieringsopties voor tolken voor de zorg onder de Zorgverzekeringswet (Zvw) openbaar maken en gezamenlijk bespreken met vertegenwoordigers van patiënten, zorgaanbieders, beroeps- en brancheorganisaties en zorgverzekeraars?*

Ten behoeve van de uitvoering van de motie van de leden Paulusma (D66), Ceder (CU) en Westerveld (GL)³ heeft het ministerie van VWS overlegd met de NZa en zal in afstemming met de betrokken partijen (de Landelijke Huisartsenvereniging, InEen, de Achterstandsfondsen, Zorgverzekeraars Nederland, de NZa en de Patiëntenfederatie Nederland) een adviesaanvraag aan de NZa worden verstuurd over de uitwerking van een nieuwe vorm van bekostiging van de inzet van tolken in de huisartsenzorg. Dit is eerder toegelicht in de Kamerbrief van 21 december 2023. De adviesaanvraag gaat in op de verdere uitwerking van een bekostigingsoptie via Regionale Huisartsorganisaties. Onderwerpen waar onder andere advies op wordt gevraagd zijn de technische uitwerking (i.e. tariefsoorten), de doeltreffendheid, de toegankelijkheid en de mogelijkheid tot monitoring. Het formele advies van de NZa zal openbaar worden gemaakt.

Daarnaast wordt - in lijn met de motie van de leden Paulusma (D66) en Ceder (CU)⁴ - voor de lange termijn onderzocht of en, zo ja, hoe een algehele prestatie

¹ Kamerstuk 36 410 XVI, nr. 21.

² Kamerstuk 36 410 XVI, nr. 31.

³ Kamerstuk 36 200 XVI, nr. 224.

⁴ Kamerstuk 36 200 XVI, nr. 225.

binnen de Zvw voor de inzet van tolken mogelijk wordt. Dit vraagstuk wordt momenteel nog geanalyseerd in samenwerking met de NZa.

2. *Wilt u de NZa vragen om advies uit te brengen over de financieringsopties voor tolken voor de Wet langdurige zorg (Wlz) en dit advies gezamenlijk bespreken met vertegenwoordigers van patiënten, zorgaanbieders, beroeps- en brancheorganisaties en verzekeraars?*

Ik vind het belangrijk om de inzet van professionele tolken structureel te regelen voor situaties waarin dit noodzakelijk is, zoals aangegeven in de Kamerbrief van 27 november 2023. De signalen van problemen met de inzet van tolken in de zorg verschillen echter per zorgsector en per stelselwet. Daarom streven we naar maatwerkoplossingen. De beschikbaarheid van tolken is immers niet vanzelfsprekend. Net als in veel andere sectoren, is er sprake van schaarste.

Uit onderzoek van Berenschot in 2022⁵ blijkt dat binnen de Wlz, in vergelijking met andere zorgwetten, over het algemeen minder behoefte is aan de inzet van een tolk. Dit komt vooral door de aard van de zorgverlening, die vaak met behulp van informele tolken en digitale hulpmiddelen kan worden opgevangen. Goede communicatie tussen cliënten en zorgverleners is belangrijk bij het leveren van passende zorg, maar gaat over méér dan taal alleen. Op de rol van communicatie wordt onder andere nader ingegaan in een generieke leidraad voor cultuursensitieve zorg die op dit moment in opdracht van het ministerie van VWS door Pharos wordt ontwikkeld. De generieke leidraad wordt naar verwachting eind 2024 opgeleverd.

Op dit moment ben ik dan ook niet voornemens om de NZa te vragen om een advies uit te brengen over financieringsopties voor tolken in de Wlz. Ik houd wel vinger aan de pols, om mogelijke toekomstige knelpunten tijdig te identificeren.

3. *Wilt u voor de financiering van tolken voor de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Jeugdwet en de Wet publieke gezondheid (Wpg) schriftelijke afspraken maken met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en brancheorganisaties en daarbij vertegenwoordigers van beroeps-, patiënt- en cliëntenorganisaties betrekken?*

De inzet van tolken voor cliënten en jeugdigen met een migratie- of vluchtelingenachtergrond bij de toegang tot Wmo aanbod en Jeugdhulp het beste is geborgd in contractafspraken tussen gemeenten en aanbieders, zoals ik heb aangegeven in de Kamerbrief van 27 november 2023. Het is dus de verantwoordelijkheid van gemeenten en aanbieders om hier goede afspraken over te maken en om ook professionals hierover actief te informeren. Voor gemeenten die hierover nog geen afspraken hebben gemaakt, geldt dat zij hier expliciet aandacht aan moeten besteden.

De verantwoordelijkheid voor het regelen van tolken in het kader van de Wpg ligt voor een deel bij gemeenten. De manier waarop dit per uitvoeringsorganisatie is geregeld, hangt af van de afspraken die hierover zijn gemaakt met de gemeenten. We blijven indien nodig in gesprek met de VNG, de brancheorganisaties en de cliëntenorganisaties over de inzet van tolken.

4. *Wilt u geldelijke middelen beschikbaar stellen waarmee beroeps- en brancheorganisaties de aanbevelingen met betrekking tot het inzetten van digitale hulpmiddelen en in 2025 de generieke richtlijnmodule omgaan met taalbarrière-*

**Directoraat Generaal
Curatieve Zorg**
Directie Curatieve Zorg
Team C

Kenmerk
3767491-1060797-CZ

⁵ Berenschot (2022). Tolken in de zorg: een overzicht van huidige inzet, financiering en knelpunten.

res in de zorg en het sociaal domein kunnen implementeren?

Ik heb begrepen dat u momenteel in gesprek bent met medewerkers van het ministerie van VWS over de financiering van de genoemde projecten. Ik ben voorstander van het vergroten van het bewustzijn over de impact van taalbarrières en culturele aspecten op gezondheid, zorg en gezondheidsverschillen. Wanneer u een concreet voorstel heeft voor (een van) deze projecten, zal het tijdens de lopende gesprekken in overweging worden genomen.

Ik vertrouw u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

de minister voor Medische Zorg,

Pia Dijkstra

**Directoraat Generaal
Curatieve Zorg**
Directie Curatieve Zorg
Team C

Kenmerk
3767491-1060797-CZ